

คำประกาศพระเกียรติคุณ
พลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์
เนื่องใน “วันอากาศร”
๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๖
*****

ข้าราชการ ทหาร ลูกจ้าง และพนักงานราชการของกองทัพเรือที่รักทุกคน (ใช้ในการแถวทหาร)
ข้าราชการกองทัพเรือ ผู้แทนหน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชน ทุกท่าน (ใช้เป็นคำกล่าว ณ อนุสาวรีย์ฯ)

ในโอกาสที่ “วันอากาศร” ซึ่งเป็นวันคล้ายวันสิ้นพระชนม์ของ พลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ “องค์บิดาของทหารเรือไทย” ได้เวียนมาบรรจบครบรอบ ๑๐๐ ปี ในวันที่ ๑๙ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖ นี้ ผมขอเชิญชวนให้ทุกท่านร่วมน้อมรำลึกถึงพระกรุณาคุณของพระองค์ท่าน ที่ทรงมีต่อกองทัพเรือและประเทศชาติโดยพร้อมเพรียงกัน

พลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ประสูติเมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๒๓ เป็นพระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว กับเจ้าจอมมารดาโหมดใน ปีพุทธศักราช ๒๔๓๖ ภายหลังจากเหตุการณ์การรบที่ปากแม่น้ำเจ้าพระยา ร.ศ.๑๑๒ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ พระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์ ซึ่งในขณะนั้นมีพระชนมายุ ๑๓ ชันษา เสด็จไปทรงศึกษาวิชาการทหารเรือ ณ ประเทศอังกฤษ อันเป็นประเทศต้นแบบของการทหารเรือ พระองค์ท่านจึงนับเป็นพระเจ้าลูกยาเธอพระองค์แรก ที่ได้ศึกษาวิชาการทหารเรือในต่างประเทศ

ณ เวลานั้น กิจการของทหารเรือในด้านต่าง ๆ ยังมิได้มีรากฐานมั่นคง และนายทหารเรือที่เป็นคนไทยที่มีความรู้วิชาการทหารเรือมีจำนวนน้อย ต้องว่าจ้างชาวต่างประเทศมาปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยต่าง ๆ ของกรมทหารเรือ เมื่อพระองค์ทรงสำเร็จการศึกษา ในปีพุทธศักราช ๒๔๔๓ ทรงเข้ารับราชการในกระทรวงทหารเรือ ด้วยพระปณิธานอันตั้งมั่นที่จะปฏิรูปและพัฒนากิจการทหารเรือให้มีรากฐานที่มั่นคง เข้มแข็ง และเป็นที่ยอมรับของนานาอารยประเทศ ขณะที่ทรงดำรงตำแหน่งรองผู้บัญชาการกรมทหารเรือ พระองค์ได้ทรงจัดระเบียบราชการกรมทหารเรือขึ้นใหม่ ส่งผลให้การปฏิบัติงานไม่ซ้ำซ้อน และการปกครองบังคับบัญชา มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทรงจัดทำโครงการป้องกันประเทศทางด้านทะเล อันประกอบด้วยความต้องการกำลังรบทางเรือ และแนวความคิดในการใช้กำลังทางเรือ ซึ่งถือเป็นแผนการทัพฉบับแรกของกรมทหารเรือ ทรงปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาของโรงเรียนนายเรือ ให้ทันสมัยยิ่งขึ้น และได้ทรงนำนักเรียนนายเรือ ออกฝึกภาคต่างประเทศเป็นครั้งแรก ในประวัติศาสตร์ โดยเรือหลวงมกุฎราชกุมาร ซึ่งใช้กำลังพลประจำเรือที่เป็นคนไทยทั้งหมด เมื่อครั้งทรงดำรงตำแหน่งเสนาธิการทหารเรือ พระองค์ทรงเห็นการณ์ไกลว่าบริเวณอ่าวไทยตอนบนนั้น จุดยุทธศาสตร์ทางทะเลที่ดีที่สุดคือ บริเวณอ่าวสัตหีบ จังหวัดชลบุรี จึงทรงขอพระราชทานที่ดินที่สัตหีบจากพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เพื่อใช้เป็นที่ตั้งของฐานทัพเรือ ซึ่งเป็นที่ตั้งของหน่วยกำลังรบที่สำคัญของกองทัพเรือจนถึงปัจจุบัน

นอกจากพระปรีชาสามารถด้านการทหารเรือแล้ว พระองค์ทรงศึกษาดำராแพทย์แผนไทยอย่างจริงจัง ทรงศึกษาค้นคว้าตำรายาแผนโบราณและรวบรวมลงในสมุดข่อยด้วยลายพระหัตถ์พร้อมกับเขียนรูปลงสีด้วยพระองค์เอง และทรงให้การรักษาราษฎรที่เจ็บป่วยโดยไม่แบ่งชั้นวรรณะ จนพระเกียรติคุณในนาม “หมอพร” เป็นที่รู้จักไปทั่วทุกสารทิศ อีกทั้งทรงมีพระปรีชาสามารถด้านศิลปะทรงเขียนภาพลายไทยที่งามวิจิตรดั่งปรากฏในผนังโบสถ์วัดปากคลองมะขามเฒ่า จังหวัดชัยนาท อีกทั้งทรงพระนิพนธ์บทเพลงทหารเรือที่มีเนื้อหาปลุกใจให้เข้มแข็ง เป็นการปลุกฝังนายทหารเรือให้มีความรักชาติ รักแผ่นดิน และมีความสามัคคี อันเป็นเอกลักษณ์ที่ดั่งงามของทหารเรือ ซึ่งยังคงขับร้องกันอย่างแพร่หลายมาจนถึงปัจจุบัน

ในโอกาสที่วันอากาศ เวียนมาบรรจบครบรอบ ๑๐๐ ปี ในวันนี้ ผมขอให้ทุกท่านตั้งจิตอธิษฐานต่อดวงพระวิญญาณของ พลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอากาศเรียมศิริ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ขอทรงสถิตเป็นมิ่งขวัญของทหารเรือไทย รวมทั้งผู้เคารพรักทั้งปวงช่วงกาลนาน ขอพระองค์ท่านได้โปรดประทานกำลังกาย กำลังใจแก่ทหารเรือทุกนาย ในการสานต่อพระปณิธานของพระองค์ที่ได้ทรงวางรากฐานไว้ และร่วมกันสร้างสรรค์กองทัพเรือให้มีความเจริญก้าวหน้า เพื่อเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติสืบไป

พลเรือเอก

(เชิงชาย ชมเชิงแพทย์)

ผู้บัญชาการทหารเรือ